

[Halvgaard.]

lærere og elever ikke i tilstrækkelig grad har medindflydelse på.

Demokrati betyder som bekendt folkeherredømme og lægger den politiske magt i folkets hænder. I oldtidens småsamfund fandtes umiddelbart, direkte demokrati, hvilket betød, at borgerne samledes med regelmæssige mellemrum på tingstedet, hvor de lovgav og afsagde dom. Når forslagsstillerne til dette forslag så rigtigt fremhæver betydningen af, at skolens undervisning og hele dagligliv må bygge på demokrati, åndsfrihed og tolerance, så kan det vel kun betyde, at det må være brugeren af den enkelte skole, og hermed mener jeg forældre, lærere og elever, der i vid udstrækning bestemmer og samtidig har ansvaret for, at der skabes så god en skole som muligt. Hvis forslagsstillerne er enige i disse synspunkter, så forudsætter det også den enkelte skoles selvstændighed både pædagogisk og økonomisk, under ansvar alene over for undervisningsministeriet og naturligvis efter bestemte retningslinjer.

Mange af forslagsets kapitler, paragraffer og punkter burde i højere grad have været retningsgivende eller også helt være udeladt. Brugeren af den enkelte skole, vi kan kalde det skolerådet, kunne meget bedre lokalt tage stilling til f.eks. klassekvotienter, fag, fagtimetal, undervisningsmidler, disciplinære kriser osv., når de selv havde det fulde ansvar både pædagogisk og økonomisk for deres egne børn og deres egen skole. Jeg tror ikke, der ville være grænser for, hvor interesseret man ville være lokalt for at skabe så god en skole som muligt for de midler, der blev stillet til rådighed.

På grundlag af landets økonomiske formåen bør hele den offentlige finansiering af skolevæsenet ske direkte fra staten ved månedlige statstilskud, som den enkelte skole kunne administrere, og hvis størrelse bør afhænge af elevtal, elevernes aldersfordeling og skoledistriktets størrelse og befolkningstæthed. Så blev der en retfærdig og rimelig fordeling af midlerne. Modsat den nuværende ordning bliver det skolens indtægter, dvs. tilskuddene, der styrer udgifterne. Ved statens fuldstændige overtagelse af finansieringen af udgifterne bortfalder samtidig alle de administrationskrævende refusionsordninger og procenttilskud vedrørende

amter, kommuner og selvejende institutioner, og forældrekrederen i samråd med lærerkollegiet — skolerådet kan man kalde det — har da til opgave bedst muligt at administrere det modtagne beløb. Lokalt kan skolens ønsker prioriteres, ligesom man kan tage bestemmelse om de besparelser, der kan være nødvendige i givne situationer. Hermed er der skabt større frihed for den enkelte skole, men samtidig under øget ansvar. Det er min konklusion på grundlag af § 2, stk. 3, hvor der som sidste led i formålsparagraffen står: „Skolens undervisning og hele dagligliv må derfor bygge på demokrati, åndsfrihed og tolerance.“

Når man videre fordyber sig i det foreliggende lovforslag, opdager man hurtigt, at det har væsentlige mangler, f.eks. tilgodeser lovforslaget ikke i tilstrækkelig grad en undervisning for de ikke bogligt interesserede og giver heller ikke retningslinjer fremover for disse i uddannelsesstrukturen, så der kan skabes respekt for og anerkendelse af håndens arbejde i de produktive erhverv. Samtidig er det en utilgeligt og udbredt misforståelse at tro, at en tvungne 9, 11 eller 12 års undervisningspligt løser problemerne eller skaber bedre og lykkeligere samfundsborgere end 7 års undervisningspligt med frivillig adgang til videre undervisning.

Fremskridtspartiet går ind for, at alle skal have et undervisningstilbud, men det må absolut være i overensstemmelse med den enkelte elevs evner, anlæg og interesse. Så længe snobberiet for en boglig uddannelse er fremherskende i vort samfund, vil den virke mest tillokkende for eleverne uanset evner og anlæg, og forældre vil fortsat, af misforstået omhu for deres børn, skubbe dem ind i den boglige linje, skønt det i mange tilfælde er imod børnenes ønsker, dels fordi de er skoletrætte, dels måske fordi de trænger til at skifte skole eller simpelt hen ønsker helt at forlade skolen og bruge kræfterne i det praktiske liv.

Opgaven at forberede en skole, der skulle være anderledes, bl. a. af hensyn til de praktisk begavede, har man ikke løst; man har desværre bundet disse elever til at gå i skole i 9 år. De fleste erfarne folkeskolelærere vil sikkert give mig ret i, at disse skoletrætte elever i skolens overbygning i mange tilfælde ødelægger undervisningen for dem, der fortsat ønsker at gå i skole, og på læn-